

אלא רביא אלא חדא. וקמ"ל דלא גזרינן אטו היכא דליכא תרתי או תלת: **מאן** האי תנא דאפילו בדרבנן דלית ליה ברירה. הוי מני למימר רבי יוסי דאגודה של ירק היא דהוי מדרבנן ושמה כיון דעיקר מעשר מן התורה חשיב ליה כדאורייתא כדפ"ל (דף נב).

אלא איפוך. גזיל לקט תאנים מתאמני: אשכחן מנא דבדרבנן לית

ליה צריה רבנן דר"ש אלא דבעי לאוכוחי בהדיא שם המנא ולהכי מוכח דמבעיא לן למימר איפוך ולכן קאמר אלא ומיהו לפי זה לא אמי שפיר הא דקאמר בסמוך קסבר מאן דלית ליה צריה לא שנה דרבנן לא שנה גדאורייתא: **קסבר** (י) רב יוסף. ואל"ת דהכא מסיק רב יוסף דלרבי שמעון אין צריה וצריה כל הגט (גיטין דף כה): אית מנה צריה גבי הריני בועלין על מנה שירצה אבא וי"ל דרב יוסף ממלק בין תולה דעת עזמו לתולה דעת אחרים כרב משרשיא דהתם ורנא דלא ממלק התם ממיק הכא דלרבי שמעון יש צריה וטעמא דאסר משום דבעינן ראשית ששיריה ניכרין:

אלא מעתה היו לפנינו שני רמונים. ואל"ת ולפרוך ה"נ אי הוי טעמא משום דלון צריה וי"ל דאי טעמא משום דלון צריה הוא אין תימ' דודאי כיון דלון צריה הכי נמי דלא הויה תרומה אלא אי מטעמא דבעינן ראשית ששיריה ניכרין ה"נ דבעינן רמונין לא הויה תרומה והא בעינן רמונים לא אסר בהדיא שפיר הויה טעמא ומיהו אי אית התם האי טעמא דראשית ה"נ אית לן למימר גבי רמונים דלא מסתבר לפלוגי בהו והא דמיימי מתרומת הכרי בתוכו ר' שמעון אומר קרא שם למאי דלא ידע דליכא סביביו הוי מני לאקשוי נמי לטעמא דלון צריה ומתרי' מפרש דאי טעמא דרבי שמעון משום דלון צריה אמי שפיר דודאי היתא אחת מהן תרומה ומותר הכהן לאכלן ואע"ג דלון צריה דחד מנייהו ודאי תרומה אלא לטעמא דראשית פריך שפיר הכי נמי דלא הוי כלל תרומה ויהיה כהן אסור לאכלן וכן בהדיא תרומת הכרי בתוכו קרא שם וכהן מני אכיל לכל מנה צמון הכרי ואע"ג דלון צריה: **ורבמי** דרבי אדעתין מעיקרא דבעיא ראשית ששיריה ניכרין. הכי נמי הוה מני למימרא **ט** לטעמא דצריה: **א**

אלא אי בלקיחת בעלים אי בעשיית כהן ואכתי סבר ר' יוסי אין ברירה (ו) והתניא (ו) עם הארץ שאמר לחבר קח לי אגודה אחת של ירק או גלוסקא אחת * אינו צריך לעשר דברי רבי יוסי והכ"א צריך לעשר איפוך תא שמע האומר מעשר שיש לי בביתי מחולל על סלע שתעלה בידי מן הכיס רבי יוסי אומר ב מחולל איפוך אימא ר' יוסי אומר לא חילל ומאי הוית דאפכת תרתי מקמי חדא איפוך חדא מקמי תרתי הא ודאי איפכא תניא דקתני סיפא ומודה רבי יוסי באומר מעשר שיש לי בתוך ביתי יהא מחולל על סלע חדשה שתעלה בידי מן הכיס שחילל מדקאמר הכא שחילל מכלל דהתם לא חילל האי סלע חדשה ה"ד אי דאיכא תרתי תלת דיש ברירה היינו קמייחא אלא דליכא אלא חדא מאי תעלה איירי דתני רישא תעלה תנא סיפא נמי תעלה א"ל רבא לרב נחמן מאן האי תנא דאפילו בדרבנן לית ליה ברירה דתניא אמר לחמושה הריני מערב על איזה מכב שארצה רציתי ילך לא רציתי לא ילך רצה מבעו"י עירובו עירוב משחשיכה אין עירובו עירוב אישתיוק ולא א"ל ולא מידי ולימא ליה תנא רבי או הוא לא שמיע ליה **א** רב יוסף אמר תנאי שקלת מעלמא תנאי היא דתניא הריני מערב לשבתות של כל השנה רציתי אלך לא רציתי לא אלך רצה מבעוד יום עירובו עירוב משחשיכה רבי שמעון אומר **ב** עירובו עירוב והכמים אומרים אין עירובו עירוב והא שמעינן לרבי שמעון דלית ליה ברירה קשיא דרבי שמעון אדר"ש אלא איפוך מאי קשיא דילמא **ב** כי לית ליה לר' שמעון ברירה בדאורייתא אבל בדרבנן אית ליה **ט** קסבר רב יוסף מאן דאית ליה ברירה ל"ש בדאורייתא ל"ש בדרבנן אית ליה ומואן דלית ליה ברירה ל"ש בדאורייתא ול"ש בדרבנן לית ליה **א** רבא אמר **ט** שאני התם דבעינן **י** ראשית **ט** ששיריה ניכרין א"ל אביי אלא מעתה היו לפנינו שני רמונים של טבל ואמר אם ירדו גשמים היום יהא זה תרומה על זה ואם לא ירדו גשמים היום יהא זה תרומה כלום וכ"ת הכי נמי **ו** והתנן תרומת הכרי הוה ומעשרותיו בתוכו ותרומת מעשר זה בתוכו

ר"ש אומר קרא השם שאני התם דאיכא סביביו ואב"א כדקתני טעמא **א** אמרו לו לר"מ אי אתה מודה שמא יבקע הגוד ונמצא זה שותה טבלים למפרע אמר להן לכשיבקע ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא דבעינן ראשית ששיריה ניכרין **מא** אי קאמרי ליה הכי קאמרי ליה לדידן בעינן ראשית ששיריה ניכרין לדידך אי

בשעה שקורא עליה שם שמהא היא נראית ראשית ואלו שיריה: היו לפנינו שני רמונים כו'. בהדיא הוי ליה למיפרך מהא דלקמן דתנן תרומת הכרי כו' אלא הלכתא דעלמא נקט כלומר אם צאתה לדרוש צריים אליבא דר"ש אמת דורש על אחד שהיו לפנינו שני רמונים כו': אין בדבריו גלוס. והואיל ובשעת קריאת השם אינו ניכר אילו תרומה ואילו שיריה דהא הכא גבי יין ניכרין שיריה לאחר זמן כי הכא וקאסר ר' שמעון: **בתוכו.** של מעשר ואמר תהא תרומתו מעשר שלו בתוכו קרא שם ועד עכשיו אם אכל ממנו לא היה צו אלא איסור של טבל ומעמא אם אכלו לוקה עליו משום תרומה ומשום מעשר שני חוץ לירושלים ואם ניטמא ואלו חייב משום אכילת תרומה בטומאה: **דאיכא** סביביו. שיריה ניכרין דאיחיו בתוכו קאמר: **ר' שמעון** אית ליה צריה אלא דקאסר לאו משום דקסבר אין צריה אלא דקתני טעמא שמה יבקע הגוד קודם שיפריש הימנו ונמצא שמה טבלין למפרע דבשלמא כי מפריש לה לאחר זמן איכא למימר הך דמטא השתא לחלק בה"ט יש צריה דמעיכא בתוך הגוד נמי דיידיה הואי משעת קריאת שם וחולין שמה אכל כי בקע הגוד ולא איברר לה תרומה מנייה מניא יש צריה איכא למימר הא אפילו בצדק לאו כלל תרומה אחתי: **לנשיקע.** עינין דבצר לאוסרו כלומר דלא חיישינן להכי דלא שכיח דאי צעי מסר ליה לשומר:

ראשית לשיירי אפי"פ) שאמר תרומה. ולאו משום דלית ליה ברירה. אלא מעתה היה לפנינו שני רמונים ואמר אם ירדו גשמים היום זה תרומה על זה, ואם לא ירדו היום יהא זה תרומה על זה, הכי נמי כיון דבעת אמירתו אינה נבררת התרומה ולא שיריה הכי נמי דלא הוי תרומה. וכי תימא הכי נמי והתנן תרומת הכרי הוה בתוכו ומעשרותיו בתוכו ותרומת מעשר בתוכו ר"ש [אומר] קרא השם, והנה הכרי מעורב כולו כמו היין בנדר, ואמר ר' שמעון (אמר) [קרא] השם, פי

אלא אי נלקיחם בעלים. שאמרו בשעת לקיחה זו אני לוקח לעולה וזו לתמאת: או בעשיית כהן. אבל אם לקחום סתם ואחר כך קרא עליהן שם אין השם חל עליהן ויכול הכהן לשתותן. וקרא דריש רב חסדא בסדר יומא) ולקחה שמי תורים או שני בני יונה אחד לעולה

ואחד לתמאת) וכתיב גבי כהן ועשה הכהן את האחד חטאת והאחד עולה) אלמא אין שם עולה וחטאת חל עליהן אלא צלקיחה או בעשייה: **עם הארץ שאמר** לחבר. שהיה חבר הולך לשוק ליקח לו ירק לעזמו ואמר לו עם הארץ **א** קח גם לי אגודה ירק אין צריך חבר לעשר דמאי מאותה שנותן לעם הארץ אע"פ שלקח שלו ושל עם הארץ סתם ולא פירש כשקנין זה לי זה לעם הארץ והוא מעם הארץ לקחן יש צריה כשנותנו לעם הארץ שזו לנכרו לוקחה ואין צריך זה ומורה לו: **וחכמים אומרים** צריך לעשר. דלון צריה וי"ל זו לנורך חבר לוקחה והוא חוזר ומחליפה לעם הארץ וחבר אינו רשאי למכור לעם הארץ דבר שאינו מתוקן: **רבי יוסי** אומר חילל וכי סליק סלע צדיה אמרינן יש צריה שזה שחילל מעשר שני עליה דאי אין צריה לא אמר מידי אלא אמרינן דהא סלע דסלקא צדיה השתא לא הוה דעתיה להחליף ואישתכח דקא אכיל מעשר שני בלא פדיה: **דאפכת** סתמי. אגודה וחילול: **מקמי חדא.** יין מצינ הכותים: **דקסני** סיפא. דהך דחילול: **סלע חדשה.** ואין שם אלא היא ולקמן פריך מאי תעלה: שחילל. דכיון דלון שם חדשה אלא היא מנכרה מלמא: אי דאיכא סתמי סתם. חדשות היינו קמייחא ואמאי חילל: **מאן** האי תנא. דבעי למימר דלית ליה צריה אפילו בצעירוב דמדרבנן הוה: **ה"ג** על איזה מהן שארצה ראייתו ילך לא ראייתו לא ילך **רנא** מצעוד יוס כו' משחשיכה אינו עירוב. דילמא בין השמשות לא הוה דעתיה להאי: **סנא** דני אוי. אליבא דרבי יהודה דצעירוב נמי קאמר אין צריה: **לא שמיע** ליה. ומתקן תנאי דלעיל לא מני אמר דכולהו מילי דאורייתא נינהו: **ראייתו** אלך לא ראייתו לא אלך. היה מונח עירובו צסוף אלפים למורה במקום המשממר והרי הוא מניחו שם עכשיו לכל השנה כולה שבשבת שירצה יקנה לו עירובו ובשבת שלא ירצה יהיה כבני עירו ולא יקנה לו העירוב להפסידו אלפים אמה שבמערב: **עירובו עירוב.** ויש צריה דבין השמשות דעתיה הכי הוה: **והא שמעינן לר"ש.** גבי יין הצא מצינ הכותים: **רנא** אמר. טעמא דרבי שמעון בין לאו משום דלון צריה הוא דלית ליה צריה אלא משום דקרייה רחמנא לתרומה ראשית דגנן ומירושף מכלל שמהא מוודלת תרומה משיריה

מאן דאית ליה ברירה. דתניא אמר לחמושה הריני מערב על איזה מכב שארצה רציתי ילך לא רציתי לא ילך רצה מבעו"י עירובו עירוב משחשיכה אין עירובו עירוב אישתיוק ולא א"ל ולא מידי ולימא ליה תנא רבי או הוא לא שמיע ליה **א** רב יוסף אמר תנאי שקלת מעלמא תנאי היא דתניא הריני מערב לשבתות של כל השנה רציתי אלך לא רציתי לא אלך רצה מבעוד יום עירובו עירוב משחשיכה רבי שמעון אומר **ב** עירובו עירוב והכמים אומרים אין עירובו עירוב והא שמעינן לרבי שמעון דלית ליה ברירה קשיא דרבי שמעון אדר"ש אלא איפוך מאי קשיא דילמא **ב** כי לית ליה לר' שמעון ברירה בדאורייתא אבל בדרבנן אית ליה **ט** קסבר רב יוסף מאן דאית ליה ברירה ל"ש בדאורייתא ל"ש בדרבנן אית ליה ומואן דלית ליה ברירה ל"ש בדאורייתא ול"ש בדרבנן לית ליה **א** רבא אמר **ט** שאני התם דבעינן **י** ראשית **ט** ששיריה ניכרין א"ל אביי אלא מעתה היו לפנינו שני רמונים של טבל ואמר אם ירדו גשמים היום יהא זה תרומה על זה ואם לא ירדו גשמים היום יהא זה תרומה כלום וכ"ת הכי נמי **ו** והתנן תרומת הכרי הוה ומעשרותיו בתוכו ותרומת מעשר זה בתוכו

ר"ש אומר קרא השם שאני התם דאיכא סביביו ואב"א כדקתני טעמא **א** אמרו לו לר"מ אי אתה מודה שמא יבקע הגוד ונמצא זה שותה טבלים למפרע אמר להן לכשיבקע ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא דבעינן ראשית ששיריה ניכרין **מא** אי קאמרי ליה הכי קאמרי ליה לדידן בעינן ראשית ששיריה ניכרין לדידך אי

בשעה שקורא עליה שם שמהא היא נראית ראשית ואלו שיריה: היו לפנינו שני רמונים כו'. בהדיא הוי ליה למיפרך מהא דלקמן דתנן תרומת הכרי כו' אלא הלכתא דעלמא נקט כלומר אם צאתה לדרוש צריים אליבא דר"ש אמת דורש על אחד שהיו לפנינו שני רמונים כו': אין בדבריו גלוס. והואיל ובשעת קריאת השם אינו ניכר אילו תרומה ואילו שיריה דהא הכא גבי יין ניכרין שיריה לאחר זמן כי הכא וקאסר ר' שמעון: **בתוכו.** של מעשר ואמר תהא תרומתו מעשר שלו בתוכו קרא שם ועד עכשיו אם אכל ממנו לא היה צו אלא איסור של טבל ומעמא אם אכלו לוקה עליו משום תרומה ומשום מעשר שני חוץ לירושלים ואם ניטמא ואלו חייב משום אכילת תרומה בטומאה: **דאיכא** סביביו. שיריה ניכרין דאיחיו בתוכו קאמר: **ר' שמעון** אית ליה צריה אלא דקאסר לאו משום דקסבר אין צריה אלא דקתני טעמא שמה יבקע הגוד קודם שיפריש הימנו ונמצא שמה טבלין למפרע דבשלמא כי מפריש לה לאחר זמן איכא למימר הך דמטא השתא לחלק בה"ט יש צריה דמעיכא בתוך הגוד נמי דיידיה הואי משעת קריאת שם וחולין שמה אכל כי בקע הגוד ולא איברר לה תרומה מנייה מניא יש צריה איכא למימר הא אפילו בצדק לאו כלל תרומה אחתי: **לנשיקע.** עינין דבצר לאוסרו כלומר דלא חיישינן להכי דלא שכיח דאי צעי מסר ליה לשומר:

ראשית לשיירי אפי"פ) שאמר תרומה. ולאו משום דלית ליה ברירה. אלא מעתה היה לפנינו שני רמונים ואמר אם ירדו גשמים היום זה תרומה על זה, ואם לא ירדו היום יהא זה תרומה על זה, הכי נמי כיון דבעת אמירתו אינה נבררת התרומה ולא שיריה הכי נמי דלא הוי תרומה. וכי תימא הכי נמי והתנן תרומת הכרי הוה בתוכו ומעשרותיו בתוכו ותרומת מעשר בתוכו ר"ש [אומר] קרא השם, והנה הכרי מעורב כולו כמו היין בנדר, ואמר ר' שמעון (אמר) [קרא] השם, פי

- א) [פ"ו] דלמא ע"ש [מוספתא שם רפ"ח ע"ג, ב] מוספתא פ"ד למעשר שני ה"ג, א) [שבת נג: וש"נ, ג] [ע"י מוס' גיטין כו: ד"ה הסם, ה] [פסחים לג: א] תרומות פ"ג מ"ה, א) יומא נ: גיטין כו: סוכה כד. חולין י: [מוספתא דמאי פ"ח ה"ה], ח) [דף מ"א, ט] [ויקרא י"ג, א] [שם טו, ט] [דברים י"א, א] [ש"ל כהן, ט] ר"ש כלב דהך קסבר ר' יוסף שייך ללעיל והוא דבור אחד עם הך דלעיל ופ"ל ל"ש דרבנן וי"ש פארימא והל"ל קסבר ר' יוסף וא"ל וי"ל, ט) לטעמא דלון צריה כפ"ל ח"מ,

תורה אור השלם

- 1. ראשית דגןך ופרוקן תרומה ופרוקן כיון שהוכרי בתוכו נעשו סביבותיו שירים ניכרים.

הנהגות הב"ח

- א) גבי והמלא עם הארץ. ג"כ דומה לה סכב הרי"ף פ"ו דמס' למה ע"ש: ב) שם קסבר מאן דלית ליה ל"ל וימית רב יוסף ממלק: ג) רש"י ד"ה עם הארץ וי"ל ע"ס הארץ [קח גם לי אגודה ירק] ח"מ וי"ב ס"א קח לי אגודת ירק ועיקר: ד) תוס' ד"ה קסבר. מאן כו' וח"מ דהכא מסיק ר' יוסף דל"ל שמעון לית ליה צריה:

גליון הש"ס

גבי שאני התם דבעינן ראשית ששיריה ניכרין. ע"י מכות דף ע"ב ברכ"י ד"ה מומה בעוקליה:

מוכר רש"י

אלא אי בלקיחת בעלים או כשקנין אמר זה אני לוקח לעולה זאת זה לתמאת, שוב אין הסבר יוכל לשנותן בעשייתן ואם שניה פסול (וי"א וכו"י כ"ד כ"ח) שם נחלל אחד מהם או פתח לחרי העולם קודם עשיית כהן יצא און לשני (נדר כ"ב). אי בעשיית כהן. שם לא פירשו בעלמא בשעת לקיחה, וי"ל שהן לעשות אחי שירצה עולה וחטאת, ואף על גב דהפסידו בין לקיחה לעשייה לא קבעי השא וי"ל כהן לשתנו ולעשות את החטאת עולה (כ"ד כ"ח). תנאי שקלת מעלמא. איבעת כולם שאין אתה מוצא מלאים שחלקו צדק, דמוקי הגך מתיי מתייחא חלה מנר ומלה כמר (שבת נג:) דלא משכחא תנאי דפליגי כתיי (פסחים מה: וכו"י כ"ב צ"ח ט"ו). שמא יבקע הגוד. והוכרז שלא היה מתקן לנא לתי הפרשה ושמה טבלים למפרע (חולין י: ע"ה) לא הוכרה התרומה מעולם (גיטין כו:). לכשיבקע. נחלל, כלומר דלא חיישינן להכי (חולין י: וכו"י מה: סוכה כ"ב). כשיפלא לתי קח והוי טבלים שמה אלא אין לחוש לכך דלא שמיח ליבקע (גיטין כו:). דלפני דמסר ליה לשומר (וי"א כ"ו).

רבינו הגנאל

תרומתו תרומה. ופרוקין כיון שהוכרי בתוכו נעשו סביבותיו שירים ניכרים. [אוביעית] אימא טעמא דר' שמעון לאו משום דלית ליה ברירה, אלא דקתני סיפא אמר לו לר' מאיר אי אתה מודה שמא יבקע הגוד, ונשפכה אותה שקרא תרומה, שנמצא כי מה ששתה טבלים היה שותה למפרע. ואמר להו ר' מאיר לכשיבקע הגוד וישפוך היין אחרי כן אם ישתה הם טבלים, אבל כל זמן שהגוד קיים אינם טבלים, כי התרומה בתקיעת הגוד היא שמורה. ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא, [וב]ברירה פליגי מאי קאמרי ליה. הכי קאמרן ליה לדידן אין ברירה לדידך

(א) נראה דל"ל ע"ש שם דהרי כן תרומה אינו כלום.